

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 6 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy órára . . . 1 . . .	Egy órára . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRIGZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat sorosabbos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megismételt hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Választás után.

A debreczeni függ. és 48-as Kosuth párt szerdai nagy diadalnapja után mondunk még néhány szót.

Ime az összetartás, az együttartás, az erők egyesítése a legszebb diadalokat szülte.

Debreczen városának két kerületében tüztük ki győzelmesen a függetlenségi zászlót. Tiszteletet parancsoló nagy többséggel választotta meg az első kerület Thaly Kálmánt és meglepő, az ellentáborot lesújtó hatalmas volt a Bakonyi Samu többsége és diadala is, mellyel őt a második kerület követjévé választotta. Ne feledjük, hogy itt biztosnak hitt várából vertük ki a kormánypartot és elvesztett kerületet foglaltunk vissza. — De ugyancsak a mi zászlónk diadala kecséget a 3. kerületben is, a hol függetlenségi jelöltünk és a kormánypart egyik jelöltje között vivjük a pótválasztást és az előjelek szerint sikerrel is.

Ime elvtársaim ily hatalmas erőt képez az összetartás. Intő példa reánk a jövőben is, hogy ne szakadozzunk szerte, ne elégedjünk meg e legszebb diadalainkkal, hanem még szaporítsuk

azokat. Szervezkedjünk. Tartsunk össze. És a ránk következő városi képviselő választások idején, ugyszinte a városi tisztviselők választásakor hasonló elvi alapon, hasonló sikerekkel érvényesítsük azt. A szebb jövő hajnala dereng fejjünk felett.

Nem lesz adóhátralék.

Amit eddig véges emberi elmével még remélni sem tudtunk, elkövetkezik az idő, hogy Magyarországon nem lesz adóhátralékos polgár, mindenki örömmel fizeti ki adóját, az adóvégrehajtók jól megérdemelt nyugalmába vonulnak és ami eddig az adózók ingóságaival történt, jövőben az adóvégrehajtást jelző dobokkal történik meg: elárverezik ezeket a kellemetlen szerszámokat. Ezt a csodát pedig Kricsfalvy Lukácsnak köszönheti majdan hálas nemzete, aki javaslatot dolgozott ki arra nézve, hogy akik adójukat potosan kifizetik, azok egy-egy állami sorsjegyet kapnak jutalmul, mellyel esetleg nagy pénzt, 50—200.000 koronát nyerhetnek. Lesz-e ezután polgár és polgárnő, aki nem örömmel sietne az adóhivatalokba sőt megérjük, hogy a magyar királyi adófelügyelő urak ilyen hirdetéseket ragasztatnak ki az utcásarkokra:

Adó nem fizetésre való fölhívás!

Az adóhivatalokban való óriási tolongásokra való tekintettel, kérétek a t. c. adózó közönség, hogy adófizetéseit ezidő szerint tömegesen ne teljesítse.

Kricsfalvy Lukács terve a következő:

A polgároknak nagy teher az adó, az adóbehajtással pedig minimális számítás szerint az állam évenként harmincz millió, a székesfőváros egy és félmillió, a városok és községek évi husz millió koronát vesztenek el. Ennek az állapotnak az orvoslására adta ki Kricsfalvy Lukács ezeltől nyolcz hónappal Adósorsjáték című munkáját, amelyet akkoriban az egész magyar sajtó melegen fogadott, s amelyről Darányi miniszter is elismeréssel nyilatkozott a szerzőhöz írt levelében. A könyv mellett törvénytervezet is van. A sorsjáték rövid terve ez:

Aki az évnegyedek első felében befizeti az odáig esedékes adóját és akinek adóját hivatalból hónaponta előre levonják: sorsjegyet kap és minden évnegyedben tekintet nélkül az adó összegére (ha legalább évi hat koronára rág, nyerhet minden évnegyedben ötven koronától egész kétszáz ezer koronáig terjedő készpénzt. A nyeremények összege évnegyedenként egymillió korona, a nyeremények összege pedig évenként harmincz ezer lenne. A gödöllői választókerület polgárai az adósorsjáték dolgában szeptember 17-én értekezletet tartottak, amely most az ország összes választópolgáraihoz és képviselőjelöltjeihez fölhívást intéz, hogy partolják az adósorsjátékot. A jelöltek vegyék föl programjukba a terv megvalósítását, a polgárok pedig csak olyan jelöltre szavazzanak, a ki határozottan megígéri, hogy a képviselőház elé kerülő rendes adófizetők jutalmazása című törvényjavaslatot minden erejéből támogatni fogja.

Hervadás.

Írta: **I. H. ROSNY.**

— Hervad már minden, — sóhajtott Francios Derenne. A nemes ősz fölkerelkedett a hegyekre és leszáll a tó nádasába, hogy elhervassza. Le van tarolva a gyep, a darazsak álmosan költöznek a síkságra, az elmulás lágyan siklik alá a levelek között. Ugy tetszik, mintha a kis harang odaát a kápolnában lassabban szólna, és mintha a víz hidegebben folydogálna.

Ha másfelé nézek, látom az óriási szilfát és azt a hosszú diófás utat, a hol a napszállat borongása a régi gótikus festmények kedvességére és sápadtságára emlékeztet.

Feltámad bennem egy együgyű kis történet emléke, finom, és melankólikus bája. Juniusban volt. Gorge des Loupsban, egy buja kis völgyben bolyongtam, hol az égerfák, a sziklák és patakok sűrű kaoszba olvadnak egybe. A fejsze zuhogása, a kasza pengése alig hallatszik el ide. Az ember kedve szerint álmodhatik tündérekéről, faunokról, najadokról, kelta tündérekéről, törpékről. Megálltam egy kis hidon, ami körül mohlepte, vén fenyőfák álldogálnak. A patak fiatalos zajjal csurdogált, tajtékzó táncot járt és vidám ugrásokat tett a köveken, a

fűzfák vízbenyuló gyökerén át. A levegő, a csipkerózsa, a vad ménta fűszeres illatával volt tele.

Tovább folytatom utamat, mikor egyszerre két hölgy került elem. Az idősebbiknek messziről villogó hófehér haja volt, a fiatalabbik nyugtalan szemű, fájdalmas, lángoló arcú, de kedves, bár kissé hüvös elegáncziájú leány volt akinek finom mozdulatai a vadászó Dianát juttatták eszembe. Szemünk találkozott; az idősebb urhölgy visszahökkenett, a leány sapadt lett és halk sikoltás után így szólt:

— Ez ő! . . . Georges, te vagy?

Felém akart rohanni, de kísérője vissza fogta, én pedig meglepetve, megzavarodva, gépiesen megemltem a kalapomat és eltávoztam.

Néhány órával később, mikor hazértem épp ezen a különös találkozáson gondolkoztam, mikor szállásadóm jelentette, hogy vendégem érkezett. A szalonban a fehérhajú urhölgyet találtam. Alig mert rám nézni, megvolt zavarodva, és szemmeláthatóan küzdött magával, hogy megszólaljon.

— Uram — mondotta végre — talán meggondolatlan lépés, amit most teszek. Ön ítélje meg, hogy kell-e magamra vetni miatta . . . Leányom . . . akivel az imént találko-

zott, völegénye halála következtében elmebajos lett. Leányom abban a téves hitben élt, hogy völegénye vissza fog térni, csak messze földön utazik. Mikor önnel a hidon találkozott, szegény leányom állapotában egyszerre súlyos válság következett be, a minnek az oka az, hogy ön feltűnően hasonlít George Novellira, leányom völegényére. Én magam is megvoltam lepve, elképzelheti hogy leányomra milyen hatással volt megérteni, hogy ön miért távozott el és most olyan reménytelen állapotba jutott, hogy nem volt erőm tovább nézni . . .

Az urhölgy elhallgatott. Két nagy könyccsepp pergett le az arcán, gyöngye teste minden izé remegett és félénk, halk hangon szólalt meg újra:

— Tudom, hogy kérésem szinte esztelen . . . De melyik anya ne tenne kísérletet vele? . . . Uram, az égre kérem játsza el leányom előtt a völegény szerepét . . . csak néhány napig! Tekintélyes orvosok azt mondták nekem, hogy egy kedvező válság még megmentheti leányomat és lehet-e rá nézve kedvezőbb krízis, mintha George Noville visszatér . . .

Az öreg asszony hevesen zokogni kezdett a kezemet gyömöszölte és én e pillanat hatása alatt megígérttem, hogy kérését teljesítem.

Anyanyelv és hazaszeretet.

Pildner Ferencz, a köhalmi kerület szász nemzeti képviselője, programbeszédében különös nyomatékkal hangzott: „nem az anyanyelv határoz, hanem csakis a hazaszeretet.” Bármily sajátosságosan hangozzék is ez a mondás, a mi sajátosságos viszonyaink között igaz, s jól esik, hogy éppen egy erdélyi szásztól halljuk ezt.

Előre látjuk, hogy ennek a kijelentésnek, valamint Pildner Ferencz egész programbeszédének az erdélyi szász sajtóban visszhangja támad, de ez a visszhang elburkolt vagy nyíltan bangoztatott tiltakozás lesz. Megszoktuk az erdélyi szászok közömbösségét minden iránt, ami csak látásra is magyar rokonszenvre mutat, s megszoktuk a méltatlankodásnak a hangját, mely néha lényegtelen apróságok miatt türelmetlenül és elfogultan szokott megnyilatkozni.

A tulzók tábora megmozdul nyíltan, vagy titokban és megegyezik abban, hogy Pildner nyilatkozata nem volt méltó a vérbeli szászhoz; talán még azt is kétségbe vonja, amit Pildner programbeszédében más helyütt szintén nyomatékosan jelentett ki: „A magyar állam fennmaradása egyúttal a szász nép létkérdése is.” A tulzók ilyesmit nem szeretnek hallani, legkevésbé pedig a verbeli szász ajakáról, kit az országgyűlésbe szándékoznak küldeni. A nyugodtabb, a higgadtabb szászok, akik nem a németországi egyetemek levegőjét szívták eszükben, akiknek szélesebb látókörük van abban az országban, melyet Magyarország-nak hívnak s akik a magyarokat nem „Magyaren” névvel szokták emlegetni: azt mondják, hogy Pildnernek igaza van. Ebben az országban hazát találtak csaknem ezer

év óta, illendő tehát, hogy ezt a hazát szeressék, mert a nagy Németország nyit nekik egy-egy ujsághasábot, ahol panaszkodhatnak a magyarokra, de egyebet csakugyan nem adhat, sőt ha tudna is adni, aligha adna.

Mert hát jól tudjuk mi, hogy a szászok két táborra oszlanak: a tulzókra és higgadtabb gondolkozókra. A higgadság különben is jellemző vonása szász polgártársainknak, Történetük mindig arról tett tanúságot, hogy higgadtak körültekintők voltak, akik az adott körülményekhez célirányosan tudtak alkalmazkodni. A történeli igazság kérelhetetlen s ez az igazság a jelenben is irányadó lehetne. Ez az igazság pedig azt mondja, hogy a szász nép szívesen látott vendég volt ebben a hazában s nemcsak gyarmatot, hanem édes hazát lelt a magyarok földjén. Hogy ma is megvan és megmaradt nyelvben, érzésben száznak, ezt csak némi részben köszönheti fajához való ragaszkodásának, javarészt annak a nemzetnek köszönheti, amely századokon át néha vele együtt, de rendszeresen egymaga védte kívülről jövő ellenség ellen s nyugton hagyta minden időben.

Ha szenvedésről szólnak a szászok krónikái, ugyanazokból a szenvedésekből a magyarok is kivették részüket; közös sorsuk volt, legfeljebb a kiváltságokból jutott ki nekik több s iparuk, kereskedésük révén több a pénzből és több a függetlenségből. Ha tehát osztályos részesünk volt a szász az ezeréves multban, közös célok vezethetnének a jelenben is, közös aggodalmak, töltethetnek el szívünket a jövő iránt mert a jövőnk közös. Ezen a ténnyen nem változtat a Németország emlőjén táplálkozó szász nemzeti-atom, ennek az ellenkezőjét nem vallhatja még az sem, aki magyar-gyü-

Es megkezdődött a legizgatóbb, a legmelankolikusabb idill. — Minden áldott nap fölkerestem D. Clairét. Hol a kertben, hol a tó partján, hol a vadregényes vidékeken jártunk együtt, a képzeletbeli szerelmes pár. A leánya nem gyógyult meg, de legalább eszelőségének jósa és egészséges lennéje volt. A nyugtalanság elköltözött szép szeméből, arcája piros lett, lépkedése már nem volt szaggatott, ideges, hanem az arlesinók ringó járására hasonlított. Friss vér csergedezett ereiben és pirosra festette arcát. — Claire türelmesen várta esküvőnk napját, a jelenet meg volt elégedve. Gyöngéd és odaadó volt. Az idő képzete egészen hiányzott a tudatából. Szeretett csevegni és ha néhány zavaros feleletet kiveszem, beszéde szellemes, finom árnyalású, eredeti és üde volt mint a madár dala. Lassankint ennek a szép eszelősnek a varázsa alá kerültem. — Nem tudtam elegendő védekezni a szerelem ébredése ellen, felelem és gyöngédség viaskodtak a lelkemben. Valami édes titkot emberfeletti misztériumot fedeztem fel Claire eszelőségében. Megértettem azt a nagy tiszteletet, amivel a vad népek és a régiek az örülteket illeltek.

Egy napon hárman barangoltunk a tó partján. Cheyres felé. Claire an ja ugyanis mindig velünk tartott, ha a kertből tavoztunk Bolyongásunk közben eljutottunk egy kis vadregényes helyre, ahol az égerfak, fűzfak a nádas csodálatos összevisszaságban nőttek. Claire anyja fáradtan leült egy fatörzsre, malatt Claire és én egy arnyékos leveles ösvényre értünk. Egy tavaeszkához értünk, a melyben a víz lassu fodrokban hallidokolt.

A smaragdszínű, türkiszfényű habok, a finom színárnyalások, a nád zizegése, a habok hipnotizáló susogása a pillanatból örökké valóságot csináltak. . . Claire hozzám simult éreztem vállának gyöngéd remegését. . . Magához vont és ajka az enyémhez közelített. Eddig még kerültem ajkaink találkozását, mert éreztem, hogy gyöngévé lennék es vagy elkellene tényleg vennem feleségül Clairet, vagy beestelenné válnék. . . Elfordítottam az arcomat, kétségbeesetten küzdtem a saját szerelmem ellen. De a tó, az ég, a sutlogó lomb és eza különös leány leigazták akaratomat. Magamhoz szorítottam Clairet és megcsókoltam. . . Vetek volt.

Vetek volt. De jóvá tettem. Elvettem feleségül Clairet. Eszelősége nem volt hivatalosan megállapítva. Házasságunk elé akadály tehát nem gördült és elhatároztuk, hogy néhány hónapra Lyonba, azután Genfbe utazunk, hol a D. családot nem ismeri senki. A sors másképp határozott. Az én szegény és édes hitvesem nemcsak elméjében, de szívében is beteg volt.

Egy nap, hogy hamarabb meglásson, felszaladt egy dombra, honnan az egész vidéket végig lehet tekinteni. Mikor a dombra feljutott, nemcsak lélekzete állt el, hanem még egy fa gyökerében is megbotlott és nem állt fel többé. . . Lehet, hogy a sors jól végete el a dolgát. Lehet, hogy jobb, hogy meghalt. De a szomorú és nemes ősz, mely felszállt a hegyekre, leszáll a zizegő nádasba és mindenütt hervadást hint el, elveszi elemül bölcsességét; sajnálom a különös, édes elmúlt álmot és gyöngéd, földfeletti, örök emlékemben tartom az eszelős leányt.

lőlettel alszik el és magyar gyűlölettel ébred fel.

Nekünk nem telik kedvünk a gunyolódásban. mint aminővel a szásztulzók hivatalos lapjai telvék, Apró túszurások, kicsinyes akadémikusodások, olyanok, mintha a kecske hegyes szarvával a várfalat piszkálná. Ez a várfal pedig a magyar állam-eszme s ehhez fog előbb-utóbb minden szász simulni, ha ugyan hagyományos higgadsága és józansága eserbé nem hagyja. Valóban visszás érzelmekeket keltő a kép, ha elgondoljuk, hogy Erdélyben a székelyt a nyomoruság kivándorlásra készteti, a szászoknak pedig az a legégetőbb sérelmük, hogy Nagyszeben Nagyszebennek hívják és nem Hermannstadtnak.

Józan, higgadt szászok, tegyetek ti tanúságot arról, hogy igazat és igaz lélekkel beszéltünk!

G. M.

A tegnapi diadal-ünnep.

Örömmünnepe volt tegnap városunknak. Diadalünnepe pártunknak, a függetlenségi és 48-as Kossuth pártnak. Két kerületben óriási többséggel diadalmasan került ki a harczból. Az első kerületben, mely ami ledönthetetlen várunk, Thaly Kálmán dr. 545, a második kerületben pedig dr. Bakonyi Samu 509 szótöbbséggel győzött. Bátran elmondhatjuk, zászlónk diadalt aratott a harmadik kerületben is, hogy a mi jelöltünk dr. Varga Lajos kevés szókülönbséggel második helyre jutott, úgy hogy erős bizodalunk van, hogy a pótválasztásnál itt is diadalmasan kerül ki a függetlenségi Kossuth párt zászlója.

Olyan lelkesedés, mint milyen a tegnapi választás után városunkban volt, évtizedek óta nem volt. Hasonló lelkesedés, öröm akkor volt Debreczenben, mikor mindhárom kerület függetlenségi párti képviselőt küldött a parlamentbe.

A szeretet, a ragaszkodás nyilatkozott meg hazánk büszkesége, a mi örökös képviselőnk dr. Thaly Kálmán iránt. Megválasztása után a választók óriási tömege a csapó utcái körhelyiség elé vonult s hosszan, lelkesen éljenezte Thaly Kálmánt, ki az erkélyen megjelenve, a következő lelkes szavakkal köszönte meg a ragaszkodást, kitüntető bizalmat:

Tisztelt választó közönség, szeretett polgártársaim!

A legnagyobb mértékben meghatva álok itt az Önök lelkesedésétől és igazán példa szerű kitartó elvhűségétől, áthalva a hálának és hazafias köszönetnek ki nem fejezhető érzetével. 20 esztendeje annak, hogy először részesített engem (Leikes éljenzés) az első kerület választópolgársága abban a kitüntető bizalomban, hogy legdrágább polgári kincsünket, a képviselői mandátumot az én igénytelen személyemre ruházta. (Éljenzés.) Minden szerény tehetségemet összesítve igyekeztem ezen bizalomnak legnagyobb mértékben megfelelni, és ezt a mandátumot szeplőtlen tisztaságban örízni meg, és úgy elvhűség, mint polgári erények tekintetében is, amelyet mindig iparkodtam ápolni, hirdetni, a debreczeni polgárság mintaképeül tekinthető. (Éljenzés.)

Az önök nemes kitartása T. polgártársaim az eivék mellett, és ezt bizonyítja is

az, hogy a csábitásokat, kísértéseket Debreczen népe mindig megvetette és megmaradt az elyhűség mellett. T. választó polgártársaim! Önök 6-od izben tisztelnék meg engem azon bizalmukkal, hogy a képviselői mandátumot csekély személyemre ruházzák. (Lelkes éljenzés.) Debreczen polgársága mindig hűen megmaradt elveink mellett és én Debreczen városát a függetlenség erős bevehetetlen várának tekintem az egész alföldön, de az egész országban, elkezdve attól az időtől, mikor Tisza Kálmán (Abczug, abczug), mikor ezen kerület őt megvetve, helyette nagy diadallal pártelnökünket Simonit választotta, azon idő óta a függetlenség lobogóját mindig diadallal hordozták meg ezen város lakosai, és azon idő óta a 8-ik diadalt üljük ezen kerületben.

Beigazolták önök e mai napon is, hogy csakugyan erős bevehetetlen függetlenségi vár ezen I. kerület. Ennek a kerületnek nemes példája lelkesítette a másik testvérkerületet is, annyira, hogy az is hatalmas függetlenségi ünnepet ült ma meg. És a 3-ik kerületben is csak annyi a többség, hogy a pótszavazásból is remélhetőleg győzelemmel kerülünk ki. (Éljen Varga Lajos. Éljenzs.)

A ki a történeteket tekintve azt is tudja, hogy Debreczen polgárságának mennyi hatalmi nyomást kellett kiállania és ennek dacára is ez eredményt elérhette, az tudja méltányolni azon magas küzdelmet és diadalmos erőfeszítést, amelyet e mai napon Debreczen polgársága kifejtett. (Élünk éljenzés.)

T. választó polgártársaim! fogadják önök legnagyobb köszöntőnként azért, hogy nem tekintettek a csábitásra, nem tekintettek a munkaidőt és siettek lobogónk alá és sorakoztak ahhoz, hogy e szent zászlót diadalra juttassák. (Lelkes éljenzés.)

Uraim a magyarok istene örvendetes arccsal mosolygott Debreczen városára, de kedve is telhetett ezen polgárságban és én méltán emelek kalapot Debreczen polgársága előtt, mely oly hű a hazához és oly kitartó elveihez. Igen, Debreczen város megmutatta, hogy ő az alföld szíve és ez megdobog azért, hogy a hazafias eszméket diadalra juttassa. (Éljenzés.)

Uraim! én igazán mondhatom régi harciosa vagyok elveinknek (szünni nem akaró lelkes éljenzés), és köpönyeget nem forgatva ezen párt és ezen elvek szolgálatában öszültem meg. (Lelkes éljenzés, felkiáltások: az Isten tartsa meg még soká.)

Uraim! most hatodizben újabb 5 évre reám ruházták legnagyobb kincsüket, és reám nézve ez nagy kötelességgel is jár. Azt kívánják tőlem — és joggal el is várhatják — hogy hátralévő erőmet is hűséggel ezen elveknek szenteljem. (Felkiáltások: segítse az Isten.) Mert ha ezt nem tenném, úgy érdemtelen volnék az Önök bizalmára, és én egy hiszem, hogy eddig nem hoztam szégyent a függetlenség lobogójára.

Uraim! most fogadják Önök ünnepélyes ígéretemet, hogy a mint megbiztak bennem, úgy én a haza dicsőségére és elveink javára fogom felhasználni még hátralévő erőmet. (Felkiáltások: úgy segítse az Isten) és míg erőm engedi miudent elkövetek, a mi elveink diadalra juttatására vezet. Fogadják még egyszer Uraim forró hálámát és én meg is tudom becsülni az Önök bizalmát és méltóztassanak azon meggyőződésemem elhinni, hogy utolsó óráimig mindig hálásan fogok gondolni Debreczen város polgárságára. Lelkes éljenzés.

És most kérem Istenemet, adjon erőt arra, hogy szerepköröm méltán tölthessem be és utóljára is fogadják Önök a leforróbb hála kifejezését attól, kil immár hatodizben tisztelnék meg bizalmukkal és fogadják azon ígéretemet, hogy minden erőmet arra

fogom fordítani, hogy elveinket diadalra juttassam. (Hosszantartó, szünni nem akaró lelkes éljenzés, és a független jelöltek éltetése.)

Perczekig tartó taps, lelkes éljenzés volt a viszhang e beszédre s a választók tömege még sokaig ott maradt s éljenzte dr. Thaly Kálmánt.

Leirhatatlan, óriási lelkesedés volt a II-dik kerületben. A délutáni órákban, már három órákor biztos volt a Bakonyi Samu győzelme. Ezer és ezer ember hullámzott az utcán, várva, mikor hirdetik ki hivatalosan Bakonyi győzelmét.

A választók d. u. 5 órákor nagy csoportban, a Kossuth nótát énekelve zászlókkal bejárták a várost, hirdelve a függetlenségi elvek, Bakonyi Samu győzelmét.

Hat órákor majdnem tizezerember gyűlt egybe a városháza elé. Zászlók alatt a Kossuth nótát énekelve s Bakonyit éljenzevte vonultak a városház elé.

Türelmetlenül várta a néptömeg az eredmény kihirdetését. Végre 6 órákor megjelent a városháza ablakánál dr. Kemény Mór választási elnök, ki — itt megjegyezzük — a választást a legnagyobb tapintattal, igazság szeretettel vezette — s kihirdette az eredményt, hogy Debreczen II. ker. képviselőjévé 877 szavazattal Bakonyi Samu dr. választották meg Márk Endre 368 szavazata ellen vagyis 509 többséggel.

Taps, éljenzés volt a viszhang az elnök kijelentésére.

Ezután nem mindennapi, gyönyörű jelenet játszódott le a nagytanácsteremben. Megérkezett a terembe dr. Bakonyi Samu. A teremben egybegyűltek mintegy ötvenen lelkes éljenzéssel fogadták Bakonyit, majd dr. Kemény Mór üdvözölte s átadta a megválasztott képviselőnek a mandátumot.

Ezalatt a városháza előtt álló óriási tömeg folyton éljenzte Bakonyit.

— Halljuk Bakonyit! Lássuk Bakonyit! — zúgott az emberáradat.

Végre a gratulációk elfogadása után megjelent Bakonyi az ablaknál. Leirhatatlan az a fenséges jelenet, mely ekkor lejátszódott. Az óriási tömeg tapsolt, éljenzett megajtották a zászlókat, a hölgyek kendőiket jobogtatták az ablaknál megjelent képviselő felé.

Majdnem tíz perczig tartott ez a feledhetetlen gyönyörű jelenet, mikor végre szóhoz jutott Bakonyi. Meihatottan köszöntö meg a kitüntető bizalmat s ígéretet tett, hogy míg csak él, mindenkor hazája, városa érdekében fog munkálkodni.

Bakonyi a lelkes éljenzés lecsiapultával elhagyta a termet. A városháza kapujánál egy kis fehér ruhába öltözött leányka, Bányai Ilonka várta s remek kis csokrot nyújtott át Bakonyinak.

Bakonyi ezután a reá várakozó ötös fogatra ült s haza hajtattott, hol az ő szeretett hozzátartozói, kedves hű neje, ősz édes apja, testvére, gyermekei s számos jó barátja örömtől sugárzó arccsal s eltelve a boldogságtól már nehezen várta. Az emberáradat nyomon követte, folytonosan élje-

nezve. A főutcán végig harsogott az éljen. Gyönyörű látvány volt ez a hazavonulás. A házak ablakai kivilágítva, a hölgyek kendőlobogtatással, az ezrekre menő kíséret folytonos éljenzéssel üdvözölte Bakonyit.

Lakása előtt a közönség óhajára ismét beszélni kellett.

Hosszu idő telt el, míg a tömeg elvonult Bakonyi lakása elől. Bejárták az egész várost, lelkesen hirdetve a függetlenségi, igazi szabadelvü eszmék diadalát s Bakonyi Samu dr. fényes győzelmét.

Este a „Dreher“-ben Bakonyi tiszteletére bankett volt, hol a leglelkesebb hangulat uralkodott.

Utó-hangok.

[A II. ker. választásához.]

Mint minden halálnak, a Márk Endre politikai halálának is meg van a maga oka és mint minden más halálnál, most sem az — egyéniség, a szervezet gyengeségében keresik ezt, hanem külső körülményekben, csak azért, hogy ily módon a saját gyöngeségükért másokat tehessenek felelőssé.

A szabadelvü párt egyik vezér embere abban találta Bakonyi Samu győzedelmének okát, hogy „megcsaltak bennünket a zsidók”, a párt közlönye pedig ugyanczen nézetet tolmácsolja, midőn „ama társadalmi osztály óriási többségé”-ről beszél, „amegy hűtlenül cserben hagyta a szabadelvü lobogót.”

Nem hittük voln, hogy a zsidók kétszer 24 óra alatt ily óriási haladást tegyenek a szabadelvüeknek nevezett kormány-pártiak szemében. Még tegnapelőtt lovak voltak, melyek megrugdosták azt, ki czukrot adott nekik, ha hűtlenek lettek valamihez, ez az abrakos tarisznya volt, ma pedig hozzátartoznak már az emberi társadalomhoz, és habár külön osztályt képeznek (mely rangsorban valószínűleg csak közvetlenül a cigányok előtt áll — a „szabadelvü” felfogás szerint), most már mégsem az abrakos tarisznyát, hanem a szabadelvü lobogót hagyták hűtlenül cserben.

Ugy hisszük, hogy ha a zsidók csakugyan cserben hagyták a „szabadelvü” lobogót, nagy okuk volt erre, mert az ilyen szabadelvüség, az a szabadelvüség, mely azt mondja a zsidónak: „megengedem, hogy uszályomat hordozhasd; de ha véletlenül letenni mernéd, kicsaplak” — még ma is, mikor pedig a szabadelvüség céze alatt valóságos vegyes kereskedést folytatnak, közel jár ahhoz, mit még pár évvel ezelőtt is reakciónak neveztek volna. De nem is áll az, hogy a zsidók cserben hagyták volna a szabadelvü lobogót; mert a függetlenségi párt szabadelvüisége messze meghaladja azt a szabadelvüiséget, mit a kormány ténykedéseivel ellentétben, a mult hagyományai folytán hirdetni szükségesnek tart. Ha igaz, hogy a zsidók cserben hagytak valamit, csak a kormány pártot hagyták cserben és ezt is azért, hogy a zsidó által elhagyott szabadelvü lobogó alatt küzdhessenek.

A zsidók következetesek maradtak önmagukhoz. Azelett is a szabadelvüség lobogójának hívei voltak, most is ahhoz szegődtek. Arról pedig nem tehetnek, ha ezt a lobogót most nem a kormánypárt tartotta kezében.

Ha a kormánypárt vezérferfiái és hivatalos szó-csöve mégis szeméretetik a zsidóknak, hogy hűtlenek lettek elveikhez, ez csak azt mutatja, hogy szerintük — még

mindig hálás téma ütni a zsidót és ezt tenni felelőssé ott is, hol a felelősség másokat terhel.

Elvűségeit kívánják a zsidóktól, jelöltnek pedig olyan egyént állítanak fel, ki maga mindig megtagadta az elveit, valahányszor erre idő, mód és alkalom kínálkozott. Most haragúsnak a zsidókat, hogy nem hagyták magukat a kormánypart szekere ele fogni, pedig a zsidók még közlegények sem voltak a kormányparti táborban, ellenben, hogy a mostani jelölt, a szabadelvű párt egyik vezére, sőt jegyzője, tisztán személyes okokból, azért, mert Dr. Király Ferenczel hadi lábán állott, 8 évvel ezelőtt kitzúta a függetlenségi párt lobogóját és mindent elkövetett, hogy saját pártjának hivatalos jelöltjét elbuktassa — az nem volt hiba, az nem volt elvtelenség, az egy dicséretre méltó fegyvertény volt, melyet a régi képviselő elejtése és helyébe az ő jelölése illő jutalomként járt ki.

Az igaz, hogy a politika az exigenciák tudománya, de a zsidók nem értik a tudomány ezen ágát. Úgy gondolják, hogy ha a szabadelvű párt egyik vezére hivel lehetett a függetlenségi párt egyik jelöltjének anélkül, hogy a szabadelvű párttal ellentétbe jutott, vagy vezérő szerepét eljátszotta volna, ok is lehetnek hivel a függetlenségi párt jelöltjének, s nélkül, hogy a szabadelvű lobogót eszerben hagynák.

Küönben, hogy tényleg csak keresik a jogcímet arra, hogy üthessék a zsidót és hogy tényleg nem a zsidók buktatták meg a szabadelvű párt jelöltjét, kitűnik, ha figyelembe vesszük a választók és a leadott szavazatok szám arányait.

A második kerületben volt 1880 választó. Ebből leszavazott 1245, és pedig Bakonyira 877, Márk Endrere 368. Nem szavazott tehát 535. Miért? Bizonyára nem azért mert zsidók voltak, (ennyi zsidó választó összesen sem volt, és a zsidók legnagyobb részükben le is szavaztak) hanem azért, mert vagy a szabadelvű párttal, vagy a jelöltjével nem volt a k megelégedve. — Talán 15 évvel ezelőtt a függetlenségi párt szintén zsidót: Mezei Ernőt léptette fel, ebben a kerületben és mégis a szabadelvűpárti gróf Degenfeld Lajos került ki győztesként a választási küzdelemből, még pedig nagy többséggel, míg most a szabadelvűpárt az összes szavazatok $\frac{1}{5}$ mondd: egyötöd részét sem tudta összehozni. Nyilvánvaló tehát, hogy vagy a párt, vagy a jelölt személyében rejlik annak oka, hogy most oly csúfos kudarcot vallottak, a zsidókban semmiesetre sem; mert összesen 293 zsidó szavazott le 75 Márk Endrere (összes szavazatainak több mint 20%-a), 218 pedig Bakonyira (összes szavazatainak 25% a). Ha már most levonjuk a Márk Endrere esett szavazatokból a 75 zsidó szavazatot, és az ilyképp fennmaradó 293 szavazathoz hozzáadjuk az összes zsidó szavazatokat, az eredmény akkor is $293 + 293 = 586$ szavazat lenne, míg ha a Bakonyira esett 877 szavazatból levonjuk a 218 zsidó szavazatot, még mindig 659 szavazat, tehát 73 szónyi többség maradna. Ha pedig mindkettőnél figyelem kívül hagyjuk a kapott zsidó szavazatokat, az eredmény az, hogy Márk Endre kapott 293, Bakonyi 659 szavazatot, és így többsége a zsidók szavazatán kívül 366 szavazat.

Ezen le nem tagadható számok világosan bizonyítják, hogy nem a zsidók állásfoglalása segítette Bakonyi Samut győzelemre, azok a szenvedélyes kifakadások pedig melyeket a másik párttól hallani lehet-

tett, élénken demonstrálják, hogy néz ki a „szabadelvű” lobogó, mit a zsidók — szerintük — eszerben — hagytak.

Amicus.

„A legszebb polgári jog.”

— Egy fiakkereső emlékirataiból. —

A képviselőválasztások az emberek kedélyét felizgatták — engem pedig csaknem dögrovásra juttattak.

Reggeltől estig futni egy magamfajta négy lábú páranak azt hiszem fölér — egy mandátumszerzés összes fáradaimaival.

En teljes életbenem független érzelmű voltam őseimtől örökölt jog volt ez, mégis csupa kormányparti embert és zászlót vittem és hallanom kellett az inas gyermekek megvető sikoltozását, hallanom kellett a programbeszédet, amelyek minderről szólottak, csak a lo-emancipációról nem.

Lónak lenni érdemes a katonaságnál vagy a versenystállóban; kívánatos dolog a kisbéri, fogarasi, bábolnai, mezőhegyesi ló-állapot is, nem megvetendő dolga van a vidéki vén plébánnaknál szolgáló és elhízó kollegáimnak, de fiakkereső lónak lenni Debreczenben képviselőválasztásoknál: ezt még a díjnokok sem irigyelhetik.

Míg a programbeszédet elhangzottak, künn álltam a vendégfogadó előtt és el-tűnődtem az emberek életteljén és rendeltetésén.

Mi lovak alaposan ismerjük az embereket! jobban, mint ők minket. Ni, hogy lármáznak, hogy csufolódnak, hogy öltögetik egymásra a nyelvüket, hogy dicsekednek, hogy emésztik magukat — s ugyan miért?

Az abrakért.

Az abrak nekünk, lovaknak is fontos. Versenyben futó kollegáim megvetéssel néznek reám, én talán megvetéssel nézek a téglá és szemethordó alsóbb rangú kollegáimra. Hanem az abrak-vágyban mind meg egyezünk. Annak finomra rostált zab jut, nekem vegyes zab és széna. A fő-dolog, hogy legyen valami.

Ó lovak, ha e sebesen rohanó új szá-zad meghozná nekünk is a szabad választó-jogot, mondjátok igaz lelketek szerint, mit kívánátok jelöltjeitől, azoknak kortesitől, s az összes két-labu, hatalmas élőlényektől?

— Hogy járjanak gyalog!

NAPI HIREK.

Kossuth Ferencz Debreczenben.

Az a lelkes hangulat, mely a III-ik választó kerület függetlenségi választó polgárai között uralkodott, előjele annak, hogy jelöltünk Dr. Varga Lajos pártunk zászlóját diadalra vezeti. Mint ösmeretes, Varga és Dobieczy között pótválasztás lesz a közel nnpokban. A választás előtt Kossuth Ferencz pártunk lelkes s fáradhatatlan vezére több képviselő társaságában Debreczenbe érkezik, hogy ereölcsi támogatásban részesítsék dr. Varga Lajost a III. kerület függetlenségi jelöltjét. Bizunk, hogy a III-ik kerület polgárai nagy számmal csoportosulnak a Kossuth zászló alá s itt is, mint a II.

kerületben fényes győzelemre juttatják a függetlenségi lobogót.

Október 6.

Ötvenkét éve. Egy nyirkos ködös reggel az aradi várban eldördült néhány katona fegyver. A leigázott magyar nép keresztet vetett s könnyes szemekkel mondogatta megint meghalt valaki! A bakó is elvégezte munkáját s tizenhárom hős vezér feküdt holtan mire a felkelő nap első sugarai szét-áradtak az aradi vérrel áztatott földön. Ezt a napot s e nap gyászos emlékeit ünnepeljük meg kegyelettel október hatodikán. És azok a hősök, kiket az Isteni gondviselés e mai napig életben tartott összegyűlnek e város falai között, hogy lerójják a kegyelet adóját a nemzet vértanui iránt.

A kassai honvédszobor.

Kassa város hazafias közönsége tudvalevően a 48—49 ben elesett hős honvédek emlékének szobrot állít. A gyűjtőbizottság legutóbbi jelentése szerint már 20,000 korona gyűlt össze a kegyeletes célra s a bizottság most elérkezettnek látja az időt arra, hogy a hazafias tervet megvalósítsa, annival is inkább, mert Gönczy Lajos kassai születésű szobrász egy kész szobor-tervet küldött be s azt díjtalanul ajánlotta föl a bizottságnak. A szobor főalakja egy honvéd katona, a ki elesett társa kezéből kiragadva a vesztendőnek indult zászlót, s kivont karddal rohan előre. A bizottság a honvédszobor tárgyában legközelebb ülést tart.

„Jam vidi alios ventos.”

„Már láttam külföld viharok is.” Ezt a szöveget hajdanta a legnagyobb hősöknek adták szájukba és annyit jelentett, hogy semmiféle veszélytől nem riadnak vissza, mert nemes célt akarnak elérni. Manapság már törpék is használják, de ezeknek egészen más az értelme. Azt akarják mondani vele: akár vizes rongyot dobhattok az arczomba, az engem egy cseppet sem zseniroz. Mégis azt teszem, amit akarok. Ha szavazatszedő vagyok, más, hamis szavazatokat is csuszathatok be, azért se bánt senki, mert befolyásos és népszerű klikkember vagyok, nekem szabad büntetlenül minden. Én vagyok én és fűtyölök jogra, törvényre, igazságra, addig amíg a többség olyan elvakult, hogy mellettem tart.

Kiss Ernő imádságos könyve.

Az aradi 48-as ereklyemúzeum rendkívül érdekes szabadságharczi ereklyével gazdagodott. Schippert János főherceglaki postemester beküldötte boldogult atyja, Schippert János negyvennyolczas honvédőrnagy hagyatékából Kiss Ernő tábornok imádságos imádságos könyvét. Az őrnagy segédisztje volt a vértanu tábornoknak, aki halála előtt átadta imakönyvét Schippertnek azzal a kérelemmel, hogy nejenek küldje el. Az aradi katasztrófa után az akkori zavaros időkben az őrnagy nem tudott találkozni a hős vértanu özvegyével s így az imakönyv nála maradt, amelyet halála órájáig kegyelettel őrzött.

Bakonyi Samu és Benedek János üdvözlése.

Nemcsak Debreczen városában keltett határtalan lelkesedést, hogy Bakonyi Samu Debreczen II. kerületében, Benedek Jánost pedig H.-Böszörményben megválasztották országgyűlési képviselőnek, — hanem az egész országban. Már a tegnapi nap folyamán mindenfelől érkeztek táviratok, érdeklődve Bakonyi s Benedek megválasztása iránt. — A fényes győzelem hírére a táviró szerle vitte az egész országban s egyremásra kapták az üdvözlő táviratokat úgy Bakonyi, — mint Benedek — A legelső volt az üdvözlők sorában pártunk vezére Kossuth Ferencz, a ki határtalan örömeinek adott kifejezést, hogy a parlament, az ország hat ilyen kiváló fiatal erőt, elvű hazafit nyert. Küldöttség is üdvözölte úgy Bakonyit, mint Benedeket. A dorogiai hatagru küldöttsége dr. Lóth Béla vezetésével Benedeket még Böszörményben üdvözölte, a küldöttség még tegnap este Debreczenbe jött s átadta Bakonyinak a dorogiai szíves üdvözlését. Ma reggel H.-Nánás küldöttsége Udvarhelyi József vezetésével üdvözölte Bakonyit és Benedeket.

Krüger gyásza.

Az öreg Krügeret egyremásra éri a szerencsétlenség. Legjobb emberei a transvaali harcmezőn hullottak el, gyermekei és unokái közül is elhalt már három, sőt annak is csak néhány hete, hogy elvesztette a feleségét. Tegnap ismét lesújtó hírt kapott Transvaalból. Hozzánk csupán ennyi jut el a gyászos hírből:

Pretória, szeptember 30. Tjard Krüger, Krüger elnök fia ma reggel rövid betegség után meghalt.

Az öreg Krügeret gyászában talán csak az vigasztalja, hogy ez a fia nem ültöt a hazája szabadságáért szenvedő-apára. Nem rég megadta magát az angoloknak.

A legdrágább bor.

Hanusz Istvánnak a Borág és nedűje című most megjelent könyvében olvassuk a következőket: A legfinomabb és legrégebbi rajnai bor Bréma város tanácsházi pinczéjében van 1624-ből, rózsabor a neve. Minden csöppjéért egy aranyat fizetett a 60-as években a porosz király, de nem sokat adtak el belőle. Jól tudnak a brémai kereskedő urak számítani; mivel beszerzése évében e bornak oxhofi-ja (234 liter) 60 tallér (108 frt) volt, az ára kamatos kamattal 1872-ig 8600 millió forintba emelkedett és így minden csöppje 4000 tallér (7200 forint) ért. E borból a német költők királya, Göthe kapott ajándékba 1823-ban tizenkét palackkal. Úvegenként értéke ekkor négy millió forint volt, egy pohárja 544.760 forintba került volna. Méltó ajándék a nemzet nagy szelleméhez!

A bécsi lovagok.

Ma délben, mint nekünk Bécsből jelentik, Neumayer dr. alpolgármesternél megjelent két törzstiszt, akik azt kérdezték tőle, vajjon csakugyan mondta-e a községtanács tegnapi ülésén Lueger polgármester által említett kijelentést, hogy Offenheim lovag dr. zsidó és ezért nem tartja őt párbajképessnek. Miután Neumayer erre a kérdésre igennel felelt, a két tiszt fegyveres elégtételt követelt. Neumayer dr. megtagadta az elégtételt, mire a tisztok távoztak.

Nyilatkozat.

Vettük a következő sorokat:

A „Debreczeni Friss Ujság“ ama közléseivel szemben, mintha én a socialdemokrata párttal bármi irányban pactáltam vagy alkudoztam volna, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az a valóság, a k meg nem felel.

Debreczen, 1901. okt. 3.

Dr. Bakonyi Samu.

Templomavatás.

A hajdudorogi ev. ref. hitközség új templomát vasárnap avatta fel Kiss Áron tiszántúli ev. ref. püspök, gróf Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok, a közeli esperesség és papság, a városok küldöttei s az érdeklődő nagy közönség jelenlétében. Az ünnepet 200 terítékű lakoma zárta be a Szücs Mihály vendéglőjében.

Egy katona kivégzése.

Budweisban, ma reggel hat órákor a kaszárnya udvarán a prágai hóhér kivégezte Rekarad közlegényt, a ki márcz. 11-én a weidlingau kaszárnyában agyonlőtte Blasch kaplárt. Az elítélt utolsó perzig remélte, hogy megkegyelmeznek neki. A kivégzés előtt görcsösen esőkölgatta a feszületet s oly gyenge volt, hogy a tábori papra kellett támaszkodnia. A kivégzés 16 perzig tartott. Nyolcz perc múlva beállott a halál.

A szerkesztőségből

Ifjabb Mórincz Pál, lapunk felelős szerkesztője elutazott.

Halálozás.

Már özvegy Boldizsár Andrásné Jedlovsky Róza és egyetlen fia Boldizsár Kálmán megmérhetően fajdalommal tudatják, hogy forrón szeretett ferje, a szerető édes apa és jó testvér Boldizsár András folyó 1901. ev. Október hó 1-én délután fél 6 órákor, három heti betegség után, 65 éves korában, 33 évi legboldogabb házasságában csendesen elhunyt. A kedves halott földi részei folyó hó 3-án délután 3 órákor fognak rövid gyászimádsággal a Nyomatató-utca 6-ik számú háztól a Varad utcai református temetőben, a családi nyugalóhelyére nyugalomra tételni Debreczenben. 1901. október 1. Béke hamvaira, áldás emlékére!

Emlékünnepély.

Kegyeltes emlékünnepélyt tartottak tegnap az Andaházi Szilágyi Intézet növendékei. Mint minden évben, úgy most is, az alapító halálának évfordulóján az Intézeti gondnok és nevelő vezetése alatt felkeresték az alapítónak, Andaházi Szilágyi Mihálynak a hatvan-utcai temetőben levő sírját és megkoszorúzták. Itt előbb Percz István intézeti nevelő tartott beszédet, intve az alapító iránti hálára, majd Csiky Lajos theologiai dékán, intézeti gondnok, kinek buzdító, lélekemelő beszéde után az ünnepély véget ért.

A vasárnapi munkaszünet tárgyában.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter rendeletet hozott ki, a mely a következő közérdekű újabb intézkedéseket tartalmazza: Gyorsárúk fuvarozása, felvétele és kiszolgáltatása, általában sör, élő baromfi, és gyors romlásnak alávetett élelmi szerek fuvarozása, elszállítás végett teherárúként feladása, valamint táherárúként érkező ilyen küleemények kiadása és az állomásokról való elfuvarozása vasárnapokon és Ézent-István napján déli 12 órájáig vé-

gezhető. Jeget a mondott napokon gyártani, árusítani és szállítani egész napon át van megengedve.

Lovag Chylinszki György főnyképész műterme Piacz-u. 41 Ujonnán felszerelve legkülönbözőbb felvételekre és nagyításokra.

TÁVIRATOK.**Apponyi megbukott.**

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Jászberény, okt. 3.

A választás egész éjjel szakadatlanul folyt. Reggel 8 órákor hirdette ki az elnök az eredményt. Jászberény képviselőjéül Almássy Gézat választották meg.

Apponyi Albert épen 100 szavattal bukott meg.

Polónyi megbukott.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

H. szoboszló, okt. 3.

Heves küzdelem után Kovács Gyula polgármestert 55 szótöbbséggel Polónyi Géza ellen képviselővé választották meg.

SZÍNHÁZ.

Nők az alkotmányban című 3 felv. vigjáték került a tegnap este színre, Tóth Kálmán e sikerült és az életből merített vigjátéka, melynek minden egyes alakjára rálehet ismerni, szép közönséget vonzott a színházba. A nagy nap izgalmai után jölesett e kedélyes darab jó ízű humorán vetni. Az est hősnője Kiss Irén (Bánfalviné) volt, a ki gondos játékával valóban exczellált. — Szatmári A. (Bánfalvi) az egyszerű, becsületes falusi földesurat, a kit neje hiúsága képviselővé tesz, oly jóízű humorral alakította, hogy alig volt képes a közönség a nevetésből magához térni. Nagy Gy. (Borboes) a kortes kocsmáros magyaros humorral játszotta meg. Odry A. (Beresey) alakítása az egyszerű, de tudásában biztos ifjút, a ki önerején fokról-fokra halad ügyesen, hüben mutatta be. Pávay I. (Jeka) bár alakja színpadra való, mindannak daczára játéka csak nem semmis beszéde annyira gyors hogy alig lehet megérteni s ennek tulajdonítható az, hogy az utolsó felvonásban, a midőn vendégeket várnak elszólta magát mondván: „egy kapu állt meg az ablak alatt“. Több nyugodtságot s a mi fő beszéd modorán változtasson mert nagy szükség van rá. Tanay (Br. Szlakaményi) a tönkrement, üresfejű s kiélt urat, a tőle megszokott ügyességgel alakította.

Magyar Iparpártoló Szövetség.

A „Magyar Iparpártoló Szövetség“ ismét egy fontos lépéssel jutott közelebb a megvalósítás stádiumához. Az előkészítő bizottság Vörös László nyug. államtitkár elnökelete alatt szeptember 25-én tartott nagygyűlése kimondotta, hogy a Szövetség alakuló közgyűlése folyó évi október hó 27-én tartassék meg. Épp oly öröndetes, mint e határozat az, hogy a gyűlés elejétől végig a leglelkesebb hangulatban folyt le. A társadalom, az ipar és a kereskedelem férfiai egymásután fejtegettek a Szövetség gyors megalkításának szükségességét, oly meggyőzően,

hogy a beszédek hatása alatt az összes jelenlevők bejelentették a Szövetség kötelekebe való belépésüket. Örömmel konstatáljuk, hogy a napi sajtó is az ügyszó mellett módon foglalkozott a gyűléssel és ezzel is hozzájárult az eszme népszerűsítéséhez. A Budapesti Hírlap, Egyetértés, Pesti Napló, Pesti Hírlap, Pester Lloyd és a Neues Pester Journal lelkesítő cikkeket közöltek a gyűlésről, dokumentálva azt az általános rokonszenvet, mely a Szövetség iránt me nyilatkozik.

A gyűlésről a napisajtó nyomán a következő tudósítást közöljük:

Lélekemelő manifesztációja volt folyó hó 25-én este a magyar iparpártolásnak. A „Magyar Iparpártoló Szövetség” tartott gyűlést a „Belvárosi Polgari Kör” nagytermében. Noha a képviselőválasztási mozgalom most ugyiszólván mindent abszorbeál, a nagyterem ugyisnten megtelt előkelő iparosokkal, kereskedőkkel és a társadalmi élet kitűnőseivel. A gyűlésen Vörös László nyug. államtitkár elnököl, kit a terembe léptekor zugó éljenzessel fogadtak.

Megnyitó beszédeben az elnök jelezte, hogy neki bár választókerületébe kellett volna utazni, mégis eljött a gyűlésre, mert a magyar iparpártolás ügye elég fontos arra, hogy érte mindenki áldozatot hozzon. (Eljenzés.) Örömmel jelentheti, hogy az előmunkálatok legnagyobb része be van fejezve, és hogy ezek során meggyőződhetett arról, hogy az iparosok, kereskedők és a fogyasztó közönség körében is a Szövetség iránt a legnagyobb lelkesedés nyilatkozott meg.

Mindenki érzi, hogy a sok egyesület mellett, mely iparpártolással foglalkozik, szükség van egy olyan egyesületre is, mely kizárólagosan az iparpártolás kérdésével foglalkozik. (Helyeslés.) Mindenki érzi, hogy föl kell építeni a magyar iparpártolás palotáját, mely otthont nyújt az iparosnak, kereskedőnek és a fogyasztó közönségnek, mely tehát egybe foglalja mind a három tényezőt, melynek kezébe az iparpártolás sorsa van letéve.

Csak ez a Szövetség teremtheti meg a harmonikus együttműködést az előbb említett három faktor között. (Élénk helyeslés.) Ajánlja a jelenlevőknek, hogy most, mikor már több nagy testület, mint az Iparegyesület, Magyar kereskedelmi utazók egyesülete és a Magyar kereskedelmi csarnok rokonszenvét mutatta ki a Szövetség iránt, lássanak munkához és agítájanak a mellett, hogy ez az egyesülés minél hatalmasabb támasza legyen a magyar iparnak.

Dr. Soltesz Adolf, az Országos Iparegyesület titkára, az általa képviselt egyesület rokonszenvének ad kifejezést.

Dr. Schmedl Ignác nemzeti és társadalmi szempontból fejtegeti a „Magyar Iparpártoló Szövetség” megalakításának szükségességét. Az iparpártolás csak akkor lehet sikeres, ha nemzeti kérdése avatjuk. Épp úgy, mint egykor az alkotmány bástyáit megvédtük, úgy kell most megvédenünk a magyar ipar bástyáit. Lelkesíteni kell a fogyasztó közönséget, elvinni az eszmét az ország legtávolabbi zugába. A „Magyar Iparpártoló Szövetség” el fogja vinni a magyar iparpártolás ideáját mindenfelé. Szerveivel be fogja hálózni az országot és hozza fog járulni ahhoz, hogy még ha a gazdasági közösség fenn is marad, megteremtjük a magyar ipar önállósításának feltételeit. (Helyeslés.)

Sugár Ottó, a „Honi Ipar” szerkesztője, felolvass egy a Szövetséghez jött átiratot, melyből kitűnik, hogy Vörös László a Köztisztviselők Országos Szövetségének közgyűlésen kijelentette, hogy a tisztviselők a kilátásba helyezett fizetést úgy hálálhatják meg, hogy ünnepélyesen megfogadják azt,

hogy az Iparpártoló Szövetséghez csatlakoznak. Vörös László beszédének hatása alatt a köztisztviselők megfogadták, hogy hálálják az állam iránt az iparpártoló mozgalomhoz való csatlakozás által fogják leróni, és elhatározták, hogy érintkezésbe fognak lépni a most létesítendő országos iparpártoló szervezettel. Szónok háláljának ad kifejezést, hogy Vörös László azt a zászlót, melyet itt fölemelt, más helyen is magasan lobogtatja, és hogy a magyar ipar javára a társadalom egész nagy retegeit akarja bevonnani a Magyar iparpártoló Szövetségbe. (Dörgő éljenzés.)

A gyűlés köszönetet mondott Vörös Lászlónak a Köztisztviselők Szövetségében való állásfoglalásáért.

Kunz József kereskedő lelkes szavakban apellál a hazafias kereskedelemhez, hogy a Szövetség egyik legfontosabb feladata, hogy a kereskedelmet bevonja az iparpártolási akezióba. Ideje, hogy általános legyen a fel fogás, hogy Magyarországot csak a kereskedelem bevonásával és megerősítésével lehet iparállammá tenni. (Helyeslés.)

Schulér József nagyiparos kijelenti, hogy a magyar nagyipar már alig várja a Magyar Iparpártoló Szövetség megalakítását. Teszi ezt már azért is, mivel a Szövetség fölvette programjába a magyar ipar czélgere alatt elkövetett hamisítások kiméletlen feltárását és a magyar ipar megtisztításának munkáját, mely előfeltétele minden helyes iparpártolási akezióknak. (Helyeslés.)

Zerkovitz Emil összegezve az elhangzott érveket, kifejti, hogy a Szövetség czélja az iparpártolási mozgalmat gyakorlatias irányba terelni és a társadalom hathatós pártfogásával iparunkat az osztrákkal versenyképesé tenni.

Bizony János mohácsi iparos hatásos beszéde után Gyárfás Oszkár ráutal, hogy az iparpártolás — közgazdasági életünk e legfontosabb kérdése — csak mint albröl szerepel a különböző más czélokat szolgáló egyesületeknél, a miért a Szövetség mielőbbi felállítása égetően szükséges. Indítványozza, hogy az alakuló közgyűlés a jövő hó végén tartassék meg.

Vörös László elnök határozatlanlag kimondja, hogy a Magyar Iparpártoló Szövetség közgyűléss f. év október 27-én tartassék meg és hogy a további teendők végzése a már kiküldött végrehajtó bizottság feladata legyen.

A Szövetséghez úgy a fővárosból, mint a vidékről több üdvözlő sürgöny érkezett. Sopronból, Temesvárról, Kassáról, Verseczről stb. sürgönyileg jelentették be, hogy rögtön a budapesti szövetség megalakulása után meg fogják alakítani a helyi szövetségeket.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Erekmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Móricz Pál. 50.

Megnyomta az ajtó kilincset, magas, füstös terembe léptünk be. Időbe került, míg tájékozódtam ebben a füstfelhőben. A hosszúsor asztal mellett összeszorulva iszogattak a rövid kabátos, kis kerekspikás diákok, de került köztük uniformisos százkatonna is. Ez a diákság löbbsnyire a jobb családokból sz rmazik. Lipésébe a jogi, orvosi és minden egyéb elképzelhető tanulmányok elsajátítása végett gyűlnek be, de ezenköz-

ben igen vigan élnek, üritgetik a söröskupákat. Ez utóbbit nevezik ők a nyelvünkön „Fuchskomme”-s-nek. Azonközben párbajoznak is. A kardjok nem hegyes, hanem leköszörült tompa. A penge hegyét csak néhány ujnyi szélességben köszörülük ki, hogy épen az egymás arcát felkarmolhatják vele. Zimmer legalább nekem így magyarázta. Azért az életük így párbajközben sem forog soha veszélyben. Ami józan fel fogásukat dicséri. Mert becsben tartják a drága életet. Én is azt tartom, elvállalok inkább öt, hat vagy egész tuczat sebhelyet is, mintsem hogy az életemet elveszítsem.

Azonban Zimmer kaczagva emlékezett erről a vitézkedésről. Őt már teljesen elvakította a dicsvágy. Szerinte a tompa, kardokkal való hadakozás. épp olyan, mintha az ágyut sült krumplival töltenék meg.

Beléptünk tehát a terembe. A legöregebb diák az ugynevezett szenior az asztal tetején állott és nagyhangon olvasta az újságot. Hosszuzárú, porcellánfejes pipáját lecsüngette. Magas, szikár és beesett szemű volt ez a diák. Kivörösödött orra, sárgára átmenő szőke bajusza elárulták, hogy diáksága mily nagy mértékben fogyasztotta a sört.

A szőkefűrtös diákpajtásai a kupáikat felemelvén, hallgatták az öreg diák szavait. És mikor mi beléptünk, még hallhattuk az ajkukról felmorajló szót:

— Vaterland! Vaterland!

Kupáikat összeütötték a száz katonák kancsóival. Maga a szikár diák is lehajolt egy hajtóra ital után. Az elhízott kerekfejű, kerek szemű, kerekhasu sörfőző közbekialtotta:

— Gesuudheit! Gesuudheit!

Azonban mi alig léptünk be, már is elhallgattak valamennyi.

— Csak vigan, vigan vigan czimborák Zimmer biztatta őket, ne zavartassák magukat, olvassanak tovább! A jónak mi sem vagyunk az elrontói. érdekel minket is a friss újság.

De a fiatalság szótlanul hallgatott, az öreg is leszállott az asztalról és zsebre dugta az újságot, mondván:

— Már befejeztem! Éppen a végét olvastam!

— Igen! Épp már a végét értük! bizonyították a többiek is, de olyan különös volt az arezuk.

Az a két-három száz katonna azonnal kiment, mintha csak levegőzni mentek volna ki, de nem jöttek többé vissza.

A koresmáros is megszöszlított bennünket:

— Talán önök nem is tudják, a nagy terem a Tilly-utczára nyílik?

— Tudjuk mi hogyan tudnánk, felelte Zimmer, hanem nekem ez a kis terem bárátságosabb. Már a ré ible időben ideszótam ebbe a terembe. Két öreg bajtársammal itt üritgettük a kancsókat a jénai, az auers-tadi dicsőségre. Tehát oly szép emlékek fűznek ehhez a teremhez.

— Ah... Ahogy önöknek tetszik, ahogy önöknek tetszik, ismételte a tokás sörfőző. Márcziusi sört parancsolnak.

— Azt. Két kancsó sört meg az újságot.

— Jó! jó!

Eléünk állította a két sört. A mit sem sejtő Zimmer a diákokkal próbált beszédebe elegyedni. Hanem azok magokat kimentetgetvén, egyenként elszókdöste. Én megfigyeltem, ez a nép iszonyuan gyűlöl miniket, csak hogy nem merték kimutatni.

A francia újság csupán fegyverszünet említett, mely a bautzeni és wurscheni két új győzelem után következett be. Ekkor tudtuk meg, hogy a fegyverszünet június hatodikán kezdődött és hogy a csehországi

Prágában konferenciáznak a béke megkötése végett.

Engem megörvendeztetett ez a hír. Reménységem újraéledt, hogy legalább a bémult csontjaimat hazavihetem. Zimmer szokásához képest hangosan nyilvánította a véleményét. És minden egyes sornál felfel kiáltott!

— Fegyverszünet! . . . Aztán még mi? Mi szükség erre! Mikor már Lützennél, Bautzennél, Worschoimnél úgy összetörtük ezeket a porosokat, oroszokat, mit habozunk még tovább, miért nem törjük össze őket végleg? No látod Józsi? Ilyen a császár! Tulságig jószívű. Ez az egy a hibája. Austerlitz után is épp így cselekedett, aztán pedig újból kezdhették a táncot. Mondom, hogy tulságig jószívű. Csak ne volna ilyen indulékony szívű, azóta már régen mi uralodnánk az egész Európában.

Jobbra-balra tekintgetett, mintegy követelvény, hogy mások is szóljanak közbe. Hanem a nemetek rém savanyu arcot vágta és hallgattak.

Végre Zimmer felkászolódott.

— Gyerünk Józsi mondá. Én ugyan nem értek a politikához, de azt mondom, hogy ez a betyárbanda nem érdemelte a fegyverszünetet. Hát már a torkukra hágtunk, minek ez a kimélgetés, inkább végeztünk volna velük egyszer s mindenkorra.

Miután fizettük a fogyasztott sört, távoztunk, de Zimmer menetközben még megjegyezte:

— Nem tudom, mi az ördög bujt ezekben az emberekbe, de nekem úgy tetszett, mintha megzavartuk volna őket.

— A bizony meglehet, mondám. Ezek bizony messze állanak azoktól a vigkedvű fizikóktól, akikről te oly kedves dolgokat ígértél.

Folyt. köv.

Nyilttér.

A modern therapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a magt nemében páratlan

Ferencz József keserűvizet

ajánlják. A Ferencz József keserűviz már több mint 20 év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Czirok szakált bármily mennyiségben a legmagasabb árban veszek. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó új és használt hordók. Bővebb felvilágosítás a vénkerti I. járás csöszénél nyerhető.

Czimbalmokat és iskola vagy kiját-szott hegedük bámulatos olesó árban beszerezhető. Iskola hegedü legfinomabb 8 kor. vonóval együtt. — Czimbalom részletfizetésre és külön hurokat is tartok. Tóth János műhangszer készítő főtér 41. kapu alatt

Kiadó a Ranunkel házban egy 2-od emeleti 4 szobából és hozzá tartozókból álló — vízvezetékekkel ellátott kényelmes lakás ugyszintén egy bolthelyiség is.

Uj női

és gyermek kalap divatterem.

Van szerencsém a t. hölgyek szives tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon **Fő-utca 42 sz.** (Biederman palota I. em.)

női és gyermekkalap divattermet nyitottam.

Tanulmányaimat a külföld legelőkelőbb forrásából merítettem, modeljeimet Paris és Bécs elsőrangú helyein szereztem be, úgy hogy a legmagasabb igényeket kielégíthetni képes vagyok.

Mintakalapokat kívánatra házhoz is, szállítok.

Magamat nagybecsű kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

PROPPER ILONA

Fő-utca 42. sz. Biederman palota I. em.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni r. kath. főgymnáziumi bizottság, Debreczenben a Szt. Anna utcában ujonnan emelendő kétemeletes főgymnáziuma összes építési munkálataira, melyek 278313.37 korona, azaz Kettőszázhetvennyolcz ezer háromszáztizethárom korona 37 fillér összegben irányoztattak elő, ezenel nyilvános pályázatot hirdet, melyre a zárt és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **f. 6. okt. hó 15 én déli 12 óráig** Debreczenben Meltóságos és Főtisztelendő dr. Wolafka Nándor választott püspök urnál nyujtandók be.

Távirati és későbbben érkező ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

Banatpénz fejében a fenn jelölt határidőre dr. Wolafka Nándor ur 5 mel.óságánál a költségvetés szerinti építési összeg 5 %-a azaz öt százaléka teendő le, akár készpénzben, akár valamely debreczeni pénzintezet botétkönyve alakjában, akár pedig állami letétekre alkalmas óvadéklepes értékpapirokban, mely utóbbiak a hivatalosan jegyzett árfolyam mellett, de semmi esetre sem fognak névértéken felül számitásba vétetni.

A főgymnázium tervei és költségzsámítása a debreczeni r. kath. plébánia hivatalban megtekinthetők, illetve 10 kor. lefizetése mellett ugyanott megszerezhetők.

A költség számitás végösszegével szemben felajánlott engedmény, vagy esetleg követelt felülfizetés az ajánlatokban százalékokban fejezendő ki, még pedig számokkal és betűkkel írva.

Tartozik ajánlattevő kijelenteni, hogy a terveket költségzsámítást ismeri, a feltételeket magára kötelezőnek elfogadja és elismeri hogy az ajánlati összegnél több követelésre még azon esetben sem tart igényt, ha a számitásból az építés teljes, szakszerű előállításához több vagy egyéb munkák lennének szükségesek a számitottaknál. Ellenben, ha a főgymnáziumi bizottság anyagokban, vagy szerkezetekben megtakarításokat eszközölne, ezek értéke a vállalati összegből le fog vonatni.

Tartozik vállalkozó az épület egyik szárnyát f. év végéig fedél alá hozni és 1902 év jul. végéig teljesen készen átadni.

Tartozik vállalkozó az összes még szükséges kiviteli rajzokat díjtalanul elkészíteni, azokat jóváhagy s végett a főgym. bizottságnak bemutatni, továbbá az ez irányban eddig felmerült költségeket a főgymnáziumi bizottságnak megtéríteni.

Tartozik ajánlattevő a város által adott 1,850 000 téglát és 80 ezer cserepet 50 ezer korona árban átvenni.

A depr. r. katl. főgymnáziumi bizottság fentartja magának a jogot, hogy az épület egyes részein módosításokat tehessen és hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

Debreczen, 1901. év okt. hó 1-én.

A debreczeni r. kath. főgym. bizottság.

ŐSZI
öltönyök
tisztítása

kifogástalanul
Hrabéczy Antal
kelmefestő és vegytisztító intézetben eszközöltetik.
DEBRECZEN
Széchenyi-utca 42-ik sz.

Látványosság !!

Megnyilt a

Keleti áruház

Piacz-utca 19. — (Ranunkel ház.)

Nagy raktár valódi **perzsa és smyrna szőnyegek**ből.

Különlegességek **keleti arany himzése**ekben. Remek **török himzésű párnák** drbként 3 frtért csak míg a készlet tart.

Közvetlen behozatal.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem Gyapju női ruhaszövet Flanell, mosó velez Téli kendő, sál Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa czégtől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Butorok

saját gyártmány, solid kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig mindenféle stylben, legelőnyösebben beszerezhető

Lamberger és Társa

butorgyárosoknál

Üzlethelyiség: Debreczen. Gyárhelyiség: Szalka-u. 5.

Gyárunkban mindennemű

butorok

megrendelésre rajz és tervek szerint elfogadtatnak.

Gyors és pontos kiszolgálát biztosítatik.

Kiadó

nagy garcon lakás

külön udvarral, fűskamara padlás és pincze helyiséggel, esetleg 2 lakásnak is beosztható. Értekezhetni **Hajó u. 2. sz. Molnár Albert** tulajdonossal.

Szenzációs új találmány!

„RADIKALIS“

folyékony ezüst, villámgyorsasággal tisztít, teljesen újjá varázsol.

Ezüst és China-ezüst tárgyak, bármilyen kopott és avultak, rögtön teljesen felújíthatók a legegyszerűbb kezeléssel.

Árak üvegekben:

Kis üveg nagyobb 50 gramos 100 gramos
15 kr. 35 kr. 50 kr. 1 frt.

250 gramos 500 gramos.

2 frt. 50. 5 frt.

Órás, ékszerész, vésnöki műterem.

LÖFKOVITS ARTHUR

Debreczen, Főpiacz, a főposta mellett.

Legmagasabb helyről H. Vimos német csá-
kitüntette 1892. sz. ár által kitüntette
Állami ezüstérem. 1901.

— A legnagyobb választék —

legolcsóbb árak, legjobb minőségű

fali, inga és zseborákban. 13 próbás ezüstneműekben. Arany, ezüst s brillant ékszerekben.

Saját aranyműves, saját vésnök, saját órásműhely a legjobb szakérővel.

Javítások gyorsan és legolcsóbban.

Rendelések a legizlésteljesebben.

Régi arany, ezüst, drágakő legjobb árban fiztetelék.

A „Radicalis“ folyékony ezüst kizárólagos képviselője Debreczenben.

A Radicalis folyékony ezüst kizárólagos képviselője Debreczenben.

Ruhameső gépek gyára

Krauss és Társa Bécs,

XVIII., Währingergürtel 53. sz.

A legnagyobb és legrégebbi gyár e szakmában Ausztria-Magyarországban, elvállal teljes mosóda berendezéseket és szállít felelőség mellett a legszolidabb kivitelben.

Gőz mosógépet

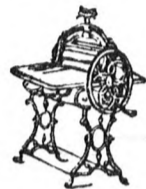
elismert legjobb rendszerűt, kézi vagy gőzre 28 frttól feljebb 2000 frtig.

Centrifugal (körforgó)

mosógépet, zajtalan, kézi és gőzre 140 frttól feljebb.

A legjobb **ruhafacsaró-gépet** minden nagyságban 14 frttól feljebb.

Mangorló gépet

legjobb szerkezettel 28 frttól feljebb.

Vasaló gépet

85 frttól feljebb.

Kimerítő árjegyzékeket kívánatra ingyen és kérmentve.

Megérkezett Debreczenbe SPINETT JÓZSEF

igazgatása alatt

a

Majom színház

(Theatre de Singes)

és ma Csütörtökön

nagymegnyitó előadást tart a vásártéri szinkörben.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, udúlóknak, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a

sápkórosoknak

leez ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.